

Vincent van Gogh heeft nooit een kunstenaarsopleiding afgemaakt. Met deze leskaart leer je meer over de jonge Vincent én hoe je met wat hulp en (vooral) heel veel doorzettingsvermogen toch een wereldberoemde kunstenaar kunt worden!

Als kind maakte Vincent al veel tekeningen, net als zijn broers en zussen. Ze gaven elkaar en hun ouders regelmatig zelfgemaakte tekeningen cadeau. Ook toen hij ouder werd en een serieuze baan kreeg, bleef Vincent tekenen. Voor zijn plezier maar ook om te oefenen. Want steeds vaker droomde hij ervan ooit een echte kunstenaar te worden.

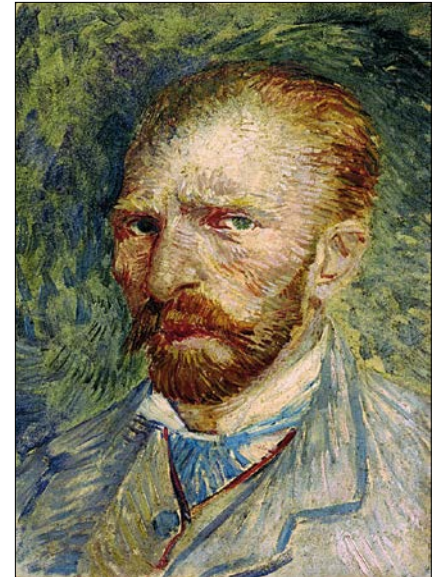
1 Rond welke leeftijd maakte jij je meeste tekeningen?

.....

2 Heb je in die tijd ook speciaal op iets geoefend, tot je het goed (of beter) onder de knie had?

.....

.....

Vincent van Gogh, 1853 - 1890
Zelfportret, april - juni 1887

In 1882 krijgt Vincent wat geld van zijn broer Theo. Met dit extraatje koopt hij olieverf en laat hij een houten perspectiefraam (check google/afbeeldingen) maken, dat je kunt gebruiken bij het tekenen van diepte. Hij gaat meteen aan de slag en schildert *Meisje in het bos* (zie plattegrond).

3 Bekijk het werk en noem twee keuzes die Vincent maakte om diepte in zijn schilderij te krijgen:

1

2

Vincent maakte het schilderij zittend, in het bos. Dat kun je zien aan de hoge horizon, maar de restaurator van het museum vond meer bewijsmateriaal: in de verf vind je namelijk nog resten van bladeren en de bosgrond.

4 Hoe zou de compositie eruit hebben gezien als Vincent had gestaan? Maak hiernaast een minischets (en zorg ook voor een beetje diepte!)

Vincent van Gogh is een fanatiek brieven-schrijver. De meeste brieven schrijft hij aan zijn broer Theo: over geldzorgen en de liefde, maar vooral over kunst en de schilderijen die hij maakt. Over *Meisje in het bos* schrijft hij dat hij het schilderij zo wilde maken ‘dat men erin ademen en rondwandelen kan en het bos ruikt’.

5 Wat vind jij? Is Vincent hierin geslaagd?

.....

.....

6 Deze kaart gaat over oefenen en schilderles. Waar zou je dit schilderij scoren op onderstaande lijn?

Schilderles ← ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ → Wereldberoemde kunstenaar

Belangrijkste reden:

.....

Helene Kröller-Müller kocht niet alleen schilderijen van Van Gogh, maar ook 190 tekeningen! Bekijk de afbeelding hiernaast.

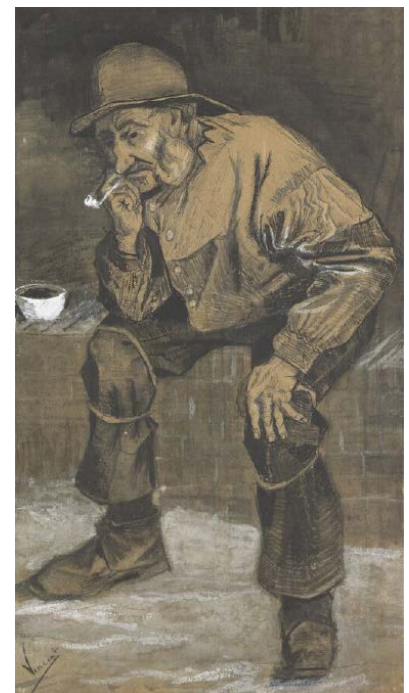
7 Welke woorden vind je het best passen bij Van Goghs tekenstijl?

Snel / langzaam / gedetailleerd / voorzichtig / ruw / groot / klein

Welk woord zou jij nog toevoegen?

.....

Het is jammer dat de tekeningen niet altijd te zien zijn, want ze laten zien hoe Vincent steeds weer bleef oefenen. Bijvoorbeeld met houdingen (hoe sta je/hoe buk je etc.) en licht/donker. Soms ‘oefende’ hij zelfs zo hard op het papier dat hij er doorheen ging!

Vincent van Gogh, 1853 - 1890
Zittende oude visser, januari - februari 1883

8 Welke tekening vind je een goed voorbeeld van ‘oefenen met houdingen’?

Titel: Jaartal:

Verplaats je nu even in Vincent. Is de tekening (en de houding) geslaagd?

Nee, nog wat oefenen ← ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ → Jazeker!

Want:

.....

Toen Vincent van Gogh 27 jaar was, besloot hij helemaal voor het kunstenaarschap te gaan. Hij vraagt de bekende schilder Anton Mauve of hij hem les wilt geven. Mauve gaat akkoord en in zijn atelier maakte de leergierige Vincent zijn eerste stilleven in olieverf.

9 Bekijk *Stilleven met klompen*, uit 1881. De voorwerpen liggen niet toevallig bij elkaar. Vincent moest van Mauve oefenen met zoveel mogelijk verschillende oppervlakken en texturen. Vandaar bijvoorbeeld de glanzende fles en de houten klompen. Welk voorwerp zou je zelf het lastigst vinden om te schilderen?

10 Wat vind je: is Vincent erin geslaagd dit voorwerp goed af te beelden?

Ja / nee,

.....

.....

Vincent van Gogh wordt ook wel de 'boerenschilder' genoemd. Als je rondkijkt, kun je je daar wel wat bij voorstellen. Eén van zijn voorbeelden was de Franse kunstenaar Jean-Francois Millet, die veel opzien baarde door schilderijen te maken van 'gewone mensen': van sterke, hardwerkende boeren en het eerlijke en eenvoudige leven op het platteland.

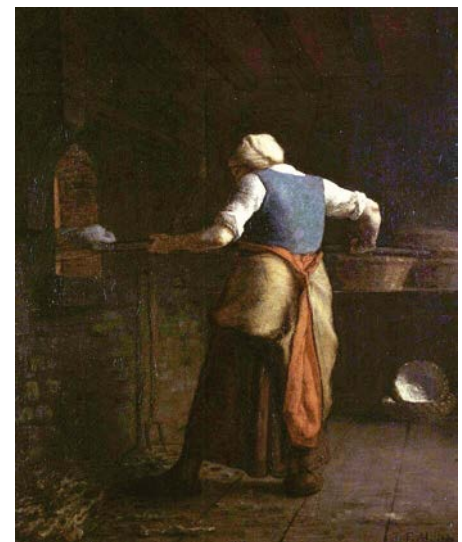
11 Bekijk zijn *Broodbakkende Vrouw* (zie plattegrond) uit 1854. Wat kun je zeggen over:

Het kleurgebruik?

.....

De compositie?

.....

Jean-François Millet, 1814 - 1875
Broodbakkende vrouw, 1854

12 Welk werk van Vincent doet je het meest denken aan de *Broodbakkende vrouw*?

Titel:

Want:

.....

Vincent's beroemdste 'boerenschilderij' is *De Aardappeleters*: een 'portret' van een arme boerenfamilie die samen aan het eten is. De boerenfamilie is de familie de Groot. Ze zaten drie avonden model voor Vincent en dronken koffie om wakker te blijven.

13 Vincent schrijft dat het hem niet ging om een heel precieze schildertechniek. Hij wilde de familie schilderen in 'hun ruwheid' en laten zien hoe zwaar hun leven is. Hoe deed hij dat?

Als je kijkt naar de schildertechniek:

.....

.....

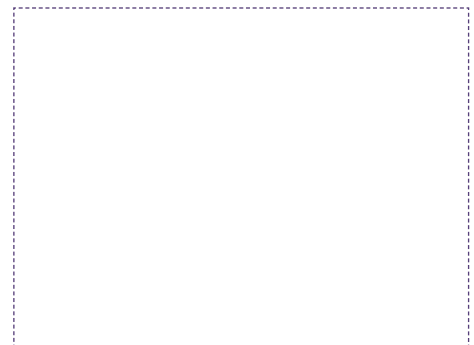
Als je kijkt naar de details:

.....

.....

Millet was een voorbeeld bij dit werk, maar ook zijn grote voorganger Rembrandt! Vincent bestudeerde zijn prenten, om meer te leren over Rembrandts specialiteit: het werken met licht/donker en een dramatische lichtinval.

14 Kijk door je wimpers naar het schilderij en zet hiernaast kleine en grote cirkels waar het licht valt.

De familie De Groot zat vaker model voor Vincent, net als enkele andere boeren. Dat kwam goed uit, want hij had geen geld voor modellen en mensen waren vaak ook niet blij met zijn donkere portretten. Ze waren bepaald niet 'flatteus'.

15 Bekijk de portretten in deze ruimte. Herken je personen die je ook ziet op *De aardappeleters*? Welk lid van de familie De Groot kom je het vaakst tegen?

.....

.....

16 Wat zou jij er van vinden als Van Gogh zo'n soort portret van jou zou maken?

.....

.....

17 Tot slot: je hebt gezien hoe Vincent bleef oefenen, en steeds weer bijleerde. Van Mauve, maar ook van Millet en Rembrandt. Kijk nog een laatste keer naar *De aardappeleters*. Waar scoor je dit werk?

Schilderles ← ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ → Wereldberoemde kunstenaar

X! Extra opdracht: Je zag hoe Mauve het eerste stilleven van Vincent samenstelde: met alledaagse voorwerpen, gekozen vanwege de verschillende vormen en oppervlakken. Kun jij een stilleven samenstellen met 5 verschillende objecten met verschillende texturen uit schilderijen van het Kröller-Müller Museum?

1. object:

uit het schilderij: van:

2. object:

uit het schilderij: van:

3. object:

uit het schilderij: van:

4. object:

uit het schilderij: van:

5. object:

uit het schilderij: van: